

**SIMO
PENTTILÄ**

**KUOLEMA
KAUNEudessa**

Kuolema kauneudessa

Simo Penttilä

Kuolema kauneudessa

SAGA Egmont

Kuolema kauneudessa

Kirja ilmentää aikaa, jona se on kirjoitettu, ja sen sisältö voi olla osittain vanhentunutta tai kiistanalaista.

Copyright © 1960, 2023 Simo Penttilä and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727157863

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1

Elokuinen kuutamoilta Kalastajatorpalla on suorastaan elämys ei vain ulkomaalaisille turisteille vaan jopa meille jäykillä suomalaisillekin.

Kuu oli tosin melko kalpea verrattuna valonheittäjiin, joilla ravintolan johto romantisoi terassin edustalla kasvavien puiden latvoja, mutta siitä huolimatta tunsin itseni melkein tunteelliseksi. Tuli siinä varatuomari Pentti Lehikon vieressä terassilla seisoessani jos jonkinlaista hassua mieleen.

Lehikko sen sijaan ei näyttänyt lainkaan herkistyneeltä; hän senkun sytytti savukkeen ja tarkkaili kiinnostuneena lahdella liikkuvaa venettä, jota souti yksinäinen mies.

– Ihana ilta, minä sanoin.

– Aika lämmin, sanoi Lehikko. – Tuo mies on joko juovuksissa tai ensimmäistä kertaa soutuveneessä. Vetää vuoron perään kumpaisellakin airolla. Tai –

En voinut olla hymähtämättä: minä siinä ihailen maisemaa ja hänen koko huomionsa on kiinnittynyt tuntemattoman typerikön soutamistapaan.

– sitten hän on ulkomaalainen, Lehikko jatkoi.

– Mutta mitä ihmettä jollakin ulkomaalaisella sisämaan asukkaalla olisi miltei keskellä yötä tekemistä tuntemattomilla vesillä helsinkiläisen loistoravintolan edustalla? Sano se.

– Enkä sano, vastasin ehkä tarpeettoman kärkevästi. – Me tulemme tänne elämään yli varojemme, mikä on suuri nautinto sinänsä, ja äkkiä sinä keksit yhden ihan yhdentekevän yksinäisen soutumiehen ja tärvelet koko raukenemishetken. Sinä et enää kykene lainkaan rentoutumaan, herra Lehikko.

Luullakseni hän ei kuullut mitä sanoin, tai ei tapansa mukaan välittänyt siitä. Ei kukaan tuttavapiirissäni osaa niin taitavasti tekeytyä kuuroksi kuin ystäväni Lehikko. Niiden kohta kahden vuoden aikana, jolloin olen ollut hänen varsin vaatimattomana apulaisenaan Pentti Lehikon Toimistossa, hän on ainakin pari kertaa kuukaudessa visusti vaikenemalla tyrmännyt mielipiteeni asioista, jotka ovat minulle selvinneet muutamassa minuutissa. Hänelle ne selviävät vasta huolellisen harkinnan ja tarkistettujen tutkimusten jälkeen. Hän on tiedemiestyyppi ja minä taas impulsiivinen arvailija; mutta vaitiololla vastustaminen käy toisinaan hermoille siitä huolimatta, että muutamassa minuutissa tekemäni johtopäätökset kymmenessä tapauksessa kymmenestä ovatkin osoittautuneet vääriksi.

Erehdyksistäni huolimatta Lehikko kuitenkin pitää minua välttämättömänä toimistossaan, jonka mainoskilvessä hänen nimensä alla on vain sana »Tutkimuksia». Hän väittää, että ilman minun herkkyyttäni ja Jere Rassin sinnikästä hyväntuulisuutta

toimistosta ei tulisi yhtään mitään. »Eikä tarvitsisi tullakaan, sillä silloin minä kohta sulkinsin koko putiikin.»

Tietysti tuollaisessa sanonnassa on melkoinen annos koketeriaa, tai miksi sitä nimittäisi, mutta toisaalta olen kyllä varma siitä, ettei Lehikko päivääkään jatkaisi jo kuuluisaksi tullutta salapoliisitoimintaansa, jos joutuisi yksinään tai vain virallisesti palkatun vieraan apulaisen kanssa sitä hoitamaan. Sillä vaikka hän monesti onkin vaitelias ja työskentelee vallan inhottavan itsenäisesti, hän silti kaipaa ystäviä lähistössään. Hän yksinkertaisesti tahtoo apulaisikseen miehiä, joihin voi luottaa kaikessa muussa paitsi ehkä arvostelukyvyyssä.

– Nyt se katosi, Lehikko keskeytti mietiskelyni.

– Mikä? havahduin ajatuksistani Lehikon maailmaan, mistä kuutamo oli kaukana.

– Humalainen tai ulkomaalainen soutumies, hän sanoi. – Tai ehkä nainen. En pystynyt varmasti erottamaan sukupuolta. – Hän murahti. – Naisetkin käyttävät usein housuja. Se on vallan kirottua rikostutkimuksen kannalta.

– Mennään baariin kahville, ehdotin nopeasti. – Minusta rikostutkimus ei suoraan sanoen ole lainkaan miellyttävä keskustelunaihe kuutamoisena iltana Kalastajatorpalla. Etkö ole samaa mieltä?

Kun hän ei vaivautunut vastaamaan, minä jatkoin baarissa kahvin ja mustan monopolin ääressä samaa aihetta:

– Vai etkö sinä eilisaamuna saanut tarpeeksi jo tämän sunnuntaipäivänkin osalta?

Lehikko maisteli mietteliäänä konjakkiaan. Hän sanoi:

– Tunnen Janne Terenttilän vanhastaan. Hän valehteli.

Olin hämmästyksissäni pudottaa lasini.

– Valehteli! Ei mutta kuule nyt, hyvä mies! Arvossa pidetty pankinjohtaja turvautuu luottamuksellisesti ystäväänsä Lehikkoon ja kertoo tälle huolensa. Herra Lehikko nyökkäilee myötätuntoisesti ja ymmärtävästi, lupaa jopa apuaan, koska pankinjohtaja ei ainakaan asian tässä vaiheessa halua hälyttää poliisia, ja – sitten herra Lehikko väittää, että pankinjohtajan tarina rouvan katoamisesta onkin valhetta.

– Väärin, Lehikko sanoi, – en minä sellaista väittänyt. Tapasi mukaan teet liian nopeita päätelmiä. Minähän sanoin vain, että Terenttilä valehteli. En sanallakaan väittänyt juttua rouvan katoamisesta valheeksi.

– Mikä ero siinä on?

– Suuri. – Lehikko sytytti savukkeen ennen kuin jatkoi: – Janne Terenttilä kertoi toimistossa eilen kello kymmenen nollaseitsemän – hänen piti sitä paitsi tulla sinne jo kello yhdeksän kolmekymmentä – että rouva Mirja Terenttilä poistui heidän yhteisestä asunnostaan Itä-Kaivopuiston Kalliolinnantien 36:sta perjantaina, kuluvaan elokuun kuudentena päivänä, siis toissapäivästä kaksi viikkoa sitten. Sen jälkeen häntä ei ole näkynyt eikä hänestä ole kuultu mitään, kertoi Janne Terenttilä. Oikein?

– Oikein. Minähän sain kunnian olla läsnä.

– Kuitenkin rouva Mirja Terenttilä todistettavasti oli Olympialaiturin Tuuliviirissä aamukahvilla kello yhdentoista tienoissa sunnuntaina, elokuun kahdeksantena päivänä, siis kaksi päivää väitetyt katoamisensa jälkeen.

– Todistettavasti? Eikö sinun todistajasi voi valehdella yhtä hyvin kuin pankinjohtajakin? Tai muistaa väärin.

Lehikko pudisti päätään. Hän sanoi:

– Minä näin hänet itse.

– No johan on –, en pystynyt jatkamaan vaan jysähdin tuijottamaan Lehikkoon, joka hajamielisen näköisenä silmäili parin lautasen kokoisella parketilla veltosti liikehtiviä tanssipareja.

– Niin on, hän ei hymyillyt vähääkään. – Maailma on kummallinen.

Rusennettuaan puoliksi polttamansa savukkeen tuhkakupin laitaan hän heti sytytti uuden. Saatuaan sen kunnollisesti palamaan hän jatkoi:

– En ole saanut juttua mielestäni koko iltana. Sen vuoksi olen kai ollut hiukan hiljainenkin, niin että saat suoda anteeksi.

– Totta kai! olin ymmärtävinäni. – Vaikka en tosin täysin käsitä, minkä vuoksi et kertonut Terenttilälle Tuuliviirin tapauksesta?

– Terenttilä oli hermostunut, Lehikko selitti rauhallisesti. – Hänhän saattoi erehtyä päivästä. Ja kun rouva kerran on kadoksissa – ainakin nyt – niin niiden kahden päivän oikaiseminen olisi minun puoleltani ollut vain tärkeilyä, joka ei olisi hyödyttänyt mitään.

– Äsken sinä annoit ymmärtää, että Terenttilä valehteli, mutta myönnät nyt, että hän saattoi erehtyä. Onko se johdonmukaista?

– On. Aviomies todella saattaa erehtyä vaimonsa katoamisen päivämäärästä, mutta sellaista aviomiestä ei vielä ole syntynyt, joka muistaisi tai edes tietäisi, mitä tällä vaimolla oli kadotessaan yllään.

Tunsin vaistomaisen vastahankani hitaasti murtuvan.

– Pankinjohtaja puhui hopeanharmaasta kävelypuvusta, muistin lauantaisten keskustelun. – Ja pienestä pariisilaishatusta.

– Niin, Lehikko vahvisti. – Ja silloin kun minä näin Mirja Terenttilän Tuuliviirissä, hänellä oli tosin kevyt muovitakki

tuolinkarmilla mutta melko avokaulainen, hihatton vihertävä kesäleninki. Eikä lainkaan hattua. – Lehikko tuijotti lasiinsa. – Pieni oranssinvärinen käsilaukku ja samanväriset korkeakorkoiset kengät. Ilman sukkia ja vihkisormusta. Vihertävät aurinkolasit ja huolellisesti maalattu suu. Se hymyili viehättävästi tummalle viiksiniekalle, joka ojensi rouvalle keltaisia ruusuja.

– Ahaa! – Asia selvisi minulle jälleen heti. – Siis aivan tavallinen tarina, Mies, vaimo ja rakastaja! Tympeä ja loppuun vatvottu kolmikkokomedia, jota jotkut nimittävät triangelidraamaksi.

Lehikko tyhjensi lasinsa.

– Konjakki ei maistu helteessä, hän sanoi. – Otetaan yöpaukukseksi cuba libre. – Se voisi virkistää.

Bacardi-rommi ja coca cola tosiaan tuntui miellyttävältä tupakansavun karhentamissa kurkuissa. Kun Lehikko ei heti jatkanut, niin minä joudutin juttua, mikä vasta nyt todella alkoi tuntua kiinnostavalta:

– Et tuntenut sitä viiksiniekkää?

– En. Tummapukuinen, nuollulta vaikuttava, ehkä ulkomaalainen. Kiiltonahkakengät kadulla Helsingissä elokuussa! – Lehikko karisti tuhkan savukkeestaan. – Puhuivat ruotsia.

– Rouva Mirja taitaa olla kaksikielinen.

– Hän on syntyisin Brobäckeja.

– Senkö turkulaisen –

– Severin Brobäckin ainoa tytär. Isä jätti kuollessaan käteistäkin vähintään kymmenen miljoonaa. Tosin tätä nykyistä rahaa, mutta onhan sitä siinäkin. Muita perillisiä ei ollut, sillä äiti oli kuollut jo aikaisemmin.

- Näytät tuntevan perheen oikein hyvin.
- En hyvin mutta tarpeeksi. En ole koskaan oikein sulattanut Janne Terenttilää. Tapaamme toisinaan Pörssiklubissa, siinä kaikki. Vieraana herrasväen kodissa olen ollut vain yhden ainoan kerran – liikaa.
- Miksi liikaa?
- Janne juovuksissa lauloi ja Mirja rouva häpesi. En pidä kovaäänisistä perhekohtauksista vieraiden aikana.
- On siinä mulla moukka!
- Lehikko vilkaisi minuun.
- Et taida enää muistaa Kulkurin valssia, jota kerran vedit oikein rintaäänellä Yrjönkadun portaissa?
- Onneksi baarissa oli niin hämärää, ettei edes Lehikko pystynyt näkemään kasvojeni kuumentumista.
- Ei ainakaan naisia ollut silloin läsnä!
- Paitsi Sissi ja Saara. Heillehän sinä juuri lauloitkin.
- Kiiruhdin vaihtamaan kiusalliseksi vääntynyttä keskustelunaihetta:
- Mutta vielä siitä Terenttilän valehtelemisesta. Mistä sinä päättelet hänen valehdelleen, vaikka hän olisikin muistanut väärin vaimonsa asusteet? Sekin on ymmärtääkseni mahdollista. Toimistossa hän ei puhunut niistä aivan varmasti. Kenties hän kuuli palvelijattarelta –
- joka on kesälomalla Hartolassa.
- Joku oli ehkä nähnyt rouvan.
- Janne itse kertoi kuulustelleensa talon asukkaita. Kukaan ei ollut elokuun kuudentena nähnyt rouvaa.
- Niin tosiaan, niinhän hän sanoi.
- Sitä paitsi, Lehikko otti kulauksen lasistaan, – Janne Terenttilä oli mainittuna päivänä Hampurissa. Siellä oli silloin

jokin tekstiilikongressi. Jannehan kuuluu nykyisin Brobäckin Verkatehtaan johtokuntaan. Se muodostettiin jo ukon eläessä osakeyhtiöksi, missä Mirja rouvalla edelleenkin on enemmistö.

Jäykistyin siinä sanattomana pohtimaan kuulemaani, niin että melkein säpsähdin kun Lehikko äkkiä napautti sormillaan pöytään ja sanoi:

- Ulkomaalainen se peijakas sittenkin oli eikä humalassa!
- Jaa kuka? kysyin tapani mukaan erittäin ajatuksettomasti.
- Äskeinen soutaja. – Eihän suomalainen sentään

juovuksissakaan yksin soutuessaan siirry keskituholta kokkatuholle.

- Joku kaupunkilainen ehkä –

– En usko. – Hän mietti tuokion. – Sen siirtyessä minä juuri näin, että sillä oli housut.

– Jos se oli nainen, niin ne olivat kireät. Sellaiset, joita sanotaan vaseliinihousuiksi.

– Kirottu kuutamo! Lehikko yllättävästi noitui. – Se sumentaa ääriiivat kun on hiukankin usvaa.

Katsoin parhaaksi vaieta, sillä tunnen ystäväni Lehikon nykyään jo paljon paremmin kuin yhteistoimintamme alkaessa kohta sen jälkeen kun hän oli muutamassa päivässä selvittänyt Harstila-yhtymän murhenäytelmän.¹) Tuokion kuluttua palasin kuitenkin Terenttilään, päästäkseni ehdoin tahdoin eroon soutajasta, joka kaikesta päättäen oli noussut maihin Pikku Kuusisaaren rannassa.

– Kun pankinjohtaja oli rouvansa katoamisen aikoihin ulkomailla, niin mistä ihmeestä hän sai päähänsä juuri kuudennen päivän?

– Hän palasi Helsinkiin tiistaina, siis neljä päivää myöhemmin. – Lehikko vilkaisi minuun. – Elokuun kuudes oli heidän häääpäivänsä.

En tullut vähääkään viisaammaksi.

– Mitä se sitten merkitsee?

– Ei ole aavistustakaan, Lehikko kohautti hartioitaan. – Ei ole aavistustakaan muusta kuin siitä, että jotakin on vinossa.

– Tuo päätelmä ei ainakaan ole liian pikainen, en malttanut olla hiukan pistelemättä hänen taannoisen laulunäpäsäyksensä takia. – Mirja rouva tietysti on – taikka paremmin: kun löydät sen viiksiniekan, niin saat takuulla samalla selville Mirja rouvan nykyisen olinpaikan. Muusta ei sitten olekaan väliä.

Pankinjohtaja ei pyydä muuta. Hän haluaa päästä varmuuteen.

– Haluaako hän todella? Lehikko kysyi hitaasti vastaan. – Entä ellei hän haluakaan? Entä jos hän tahtoo vain turvata asemansa? Poliisilla on paljon paremmat mahdollisuudet löytää kadonnut ihminen kuin konsanaan minulla. Jo radiotiedustelu yksin saattaisi tuottaa tuloksia.

– Silloin jutusta tulisi skandaali! – Pysähdyin hetkeksi miettimään. – Vaikka ei silti. Jos minulla olisi vaimo, joka katoaisi, niin en luule että piittäisin skandaalista.

– En minäkään, Lehikko yhtyi. – Eikä se sitä paitsi merkitsisi tämän taivaallista. Nykyäänhän tapahtuu joka päivä jos jonkinlaista.

Tunsin siinä oloni vähitellen yhä vaivautuneemmaksi.

– Otetaanko toinen vai lähdetäänkö kotiin?

– Maksetaan ja lähdetään, mutta kävellään taksiasemalle.

Raitis ilma tekee kuulemma hyvää.

Ravintolassa oli tavanmukaisesti pidennetty aika, niin ettei eteisessä ollut muita lähtijöitä. Lehikko sai hattunsa, jollaista

minulla ei ollut, ja niin me aloimme hitaasti maleksia puiden varjostamaa tietä tenniskenttien ohitse kohti Steniuksen puistoa.

– Mennään Kärkitien ja Pikkuniementien kautta, Lehikko selitti hiukan outoa suuntaa. – Sinä kun olet sellainen kuutamohullu.

– Älä yritäkään! – Toisinaan hänen tahallinen kylmyytensä ärsyttää vallan vietävästi. – Kyllä minä tajuan, että haluat välttämättä saada selville, mistä sinun housusoutajasi mahdollisesti lähti. Kaikkeen joutavaan sinäkin takerrut.

– Joutavat seikat saattavat toisinaan osoittautua varsin merkityksellisiksi, Lehikko sanoi kuivasti. – Minä vain tahtoisin tietää, mistä tottumaton soutaja tähän aikaan yöstä on saanut käsiinsä veneen. Eihän niitä kai näin iltamyöhällä kukaan vuokraa.

Kärkitie kulkee lähellä rantaa. Kuu hopeoi salmen tyynen selän, käyttääkseni runollista sanontaa arkisen puuhamme yhteydessä. Eikä missään näkynyt ainoatakaan venettä.

Lehikko poikkesi tieltä aivan veden partaalle. Siellä ei ollut helppoa kävellä, mutta hän jatkoi sisukkaasti kulkuaan. Vähän väliä hän pysähtyi ja valaisi taskulampullaan rantamaata, mutta ei kaikesta päättäen nähnyt mitään epäilyttävää.

– Mitä ihmettä sinä kuvittelet löytäväsi? kysyin häneltä lopen kyllästyneesti.

– En tiedä, hän vastasi. – Veneessä ollut hahmo vain näytti minusta jollakin tavoin tutulta. On mahdollista, että senkun kuvittelen, mutta eihän tämä pieni mutka meitä pahastikaan häiritse.

– Tuntuu hiukan naurettavalta –, minä aloitin tiellä pysytellessäni, mutta lauseeni keskeytyi, kun Lehikko samassa

pysähtyi, valaisi lähipensaikkaa taskulampullaan, nosti jotakin maasta ja sanoi minulle hiljaa:

– Tulehan tänne!

Olin parilla harppauksella hänen vieressään. Hän ojensi löytönsä minulle ja kysyi:

– Vieläkö sinua yhä naurattaa?

Lehikolla oli kädessään miehen vasemman jalan kiiltonahkakenkä.

Tuijotin vuoron perään kenkään ja Lehikkoon.

Eikä minua enää naurattanut.

2

Toimistomme oli aluksi ollut Lehikon asunnossa Aleksanterinkadun 14:ssä, mutta kun kolmisen kuukautta myöhemmin onnistuimme saamaan konttoriksi sopivan huoneiston Ritarikadulta, muutimme mielihyvin sinne. Se sijaitsi n:o 15:n toisessa kerroksessa, näköala Säätytalon puistikkoon, ja siinä oli kahden avaran huoneen lisäksi pieni keittiökin, missä Jere Rassi kehotuksitta harrasti mielityötään kahvin keittämistä.

– Tämä salapoliisin homma on minulle hiukan outoa, hän sanoi taloon tullessaan, – mutta sumppimikoksi minä olen vallan peto. Eikä ihminen sitä paitsi koskaan pysty ratkaisemaan pieniäkään pulmia ilman kofeiinia. Se on tieteellisesti todistettu seikka.

– Tokko vain, rohkenin epäillä.

– Valtiotieteen maisteri, Jere halveksi, – eikä ole aavistusta alkeellisistakaan asioista. Sano kuka voitti toisen maailmansodan?

– Liittoutuneet tietysti.

Viehättävä salapoliisisarja 1950-luvun Helsingissä jatkuu
myrkytystapauksella!

Varatuomari Pentti Lehikko viettää ystävineen kesäistä
kuutamoiltaa Helsingissä, kun erikoinen soutelija kiinnittää
Kalastajatorpan läheisyydessä heidän huomionsa. Kohtaamisesta
alkaa erikoisten tapahtumien sarja, joka vie Lehikon salaperäisten
kuolemantapausten jäljille. Ratkoessaan visaisia arvoituksia
Lehikko joutuu laittamaan peliin kaiken neuvokkuutensa. Miten
pankinjohtaja Terenttilän myrkytys liittyy soutajaan? Entä kuka
tappoi Kustaa Kajaskarin? Ja miten ihmeessä eräs kaunotar on
voinut olla kahdessa paikassa samaan aikaan?

Retrodekkarisarja perinteisen salapoliisiromaanin ystäville
tarjoilee jännitystä Helsingin kesässä! Pentti Lehikko joutuu tällä
kertaa itsekin hengenvaaraan selvittäessään myrkytysmysteeriä.

Uuno Hirvonen, kirjailijanimeltään **Simo Penttilä** (1898–1971),
oli suomalainen kirjailija, joka kirjoitti viihteellisiä
seikkailuromaneja sekä käsikirjoitti jännityselokuvia. Penttilän
tunnetuimpia teoksia on Punavyö-sarja (1958–1971). Hänet
palkittiin Pro Finlandia-mitalilla vuonna 1959.